

„Solidarność” Uniwersytetu Jagiellońskiego 1980–1989.
Wybór dokumentów, wstęp i oprac. Tomasz Gąsowski i Adam Roliński,
Księgarnia Akademicka: Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu
Niepodległościowego, Kraków 2010, ss. XVI + 766, tabl., il.

Pozytywnym rezultatem dyskusji toczonych w ostatnich latach przez badaczy zajmujących się najnowszymi dziejami Polaków było zwrócenie uwagi na konieczność odwoływania się do różnych typów źródeł. Aby ułatwić to zadanie przyszłym autorom historii „Solidarność” Uniwersytetu Jagiellońskiego, zdecydowaliśmy się na zestawienie w niniejszym tomie dwu różnych ciągów informacji źródłowych, a mianowicie wytworzonych przez sam związek oraz pochodzących z materiałów gromadzonych przez Służbę Bezpieczeństwa. Oba te zbiory informacji nie są wobec siebie symetryczne pod względem zawartości, toteż trudno byłoby tu dopatrywać się „lustrzanego odbicia” minionych wydarzeń. Są to raczej dwa częściowo dopełniające się, niekiedy wzajemnie weryfikujące ciągi informacyjne.

Pozostając zatem przy tych właśnie dwu typach materiałów, dokonajmy ich ogólnej charakterystyki. Do pierwszego zaliczymy dokumenty sporządzone przez poszczególne struktury uniwersyteckiej, rządziej regionalnej czy ogólnokrajowej, „Solidarność”, przede wszystkim powstałe w ramach działań Komisji Zakładowej, oraz biuletyny wewnętrzny i biuletyny bądź też wypowiedzi poszczególnych jej członków z tego czasu. Ich zakres tematyczny obejmuje w pierwszej kolejności różne aspekty życia uczelni jako instytucji akademickiej o ogólnopolskim znaczeniu, miejsca pracy wielu ludzi i ich życia codziennego, ale są i takie, które odnoszą się do spraw zasadniczych, jakimi żył wówczas kraj.

Drugi zestaw materiałów stanowią dokumenty peerelowskiej policji politycznej, tj. różnych struktur Służby Bezpieczeństwa (o innych agendach tajnych służb, w tym przede wszystkim wojskowych, niestety jak dotąd nic prawie nie wiemy). Malują one dla odmiany obraz uniwersyteckiej „Solidarność” jako groźnego przeciwnika, którego trzeba rozpoznać, a następnie obezwładnić i unieszkodliwić w obronie socjalistycznego ustroju.

(ze *Wstępu*)